

φτης, πιπεροτρίφτης, φράχτης κτλ. Κατ' αὐτὰ ὠνομάσθη ἀναβάτης ἀπὸ αἰώνων ὑπὸ τῶν Κρητῶν καὶ τὸ ὄργανον δι' οὗ ἀναβιβάζεται (καὶ καταβιβάζεται βέβαια, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ κυριωτέρου ἢ ὀνομασίας) ἡ μύλη, καὶ δύναται καὶ ὑφ' ἡμῶν νὰ ὀνομάζεται οὕτω τὸ ὄργανον δι' οὗ ἀναβιβάζονται καὶ καταβιβάζονται εὐκόλως καὶ ἀκόπως οἱ ἄνθρωποι εἰς τὰ ὑψηλότερα κατώματα τῶν οἰκίων, ἄλλως τε καὶ ἀφοῦ τὸ προταθὲν ἀνεκυστήρ οὔτε ἐγνώσθη οὔτε ἐρριζοβόλησεν εἰσέτι ἐν τῇ νῦν λαλουμένῃ.

Ἐὰν δέ τις κρίνῃ ὅτι ἡ λέξις ἀναβάτης ἐπειδὴ ὀηλοῖ τὸν ἰππέα, δὲν πρέπει ἢ δὲν δύναται νὰ προσληφθῇ εἰς δῆλωσιν καὶ τοῦ ὀργάνου, ἃς ἐνθυμηθῇ ὅτι ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ἀπὸ αἰώνων πολλῶν ὑπερπηδῆσεν αὐτήν, τὴν ἄλλως ἀνυπαρκτον δυσκολίαν, ὀνομάσας διὰ τοῦ ὀνόματος καβαλλάρης καὶ καβαλλαρία τὴν μεσαιὴν καὶ ὑψίστην δοκὸν ἢ τὸ ὑψιστον μέρος τῆς κυρτῆς στέγης τῶν οἰκιῶν. Χρήσις ἄρα ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ ἀπὸ αἰώνων κεκυρωμένη δὲν δύναται νὰ εἶναι ἀπόβλητος.

Ἄλλ' ἐὰν τις τέλος φρονῇ, ὅτι τοῦ προτεινομένου ἀναβάτης (ἂν καλῶς ἐνθυμοῦμαι, προετάρη ἦδη καὶ ὑπ' ἄλλου ἢ λέξις, ἀλλ' ὡς φαίνεται, δὲν ὑπεστηρίχθη προσηκόντως καὶ ἴσως τοῦτου ἕνεκα δὲν ἐγένετο ἀποδεκτή) ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ πρέπει νὰ γίνῃ χρήσις, τότε ἃς εἰσχωθῇ τοῦλάχιστον τὸ ὄνομα ὀλκός ἢ ἀνολκός, ὃ καὶ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ἦτο ἐν χρήσει σημαίνον μηχανήματι, δι' οὗ ἀνεῖλκον (καὶ καθεῖλκον) τὰ πλοῖα εἰς τὴν ξηρὰν (ἢ εἰς τὴν θάλασσαν), καὶ ὃ προφανῶς πολὺ εὐσηχηματιστώτερον καὶ συντομώτερον τοῦ ἀνεκυστήρ ἢ ἀνεκυστήρας εἶναι. Ὅτι δὲ καὶ ὀνόματα λήγοντα εἰς —ος ἐδήλουν τὸ ὄργανον, μανθάνει τις εὐκόλως ἂν ἐνθυμηθῇ μόνον τὸ δοκὸς ξυγὸς κτλ.

ΠΟΔΗΛΑΤΗΣ ΟΥΧΙ ΠΟΔΗΛΑΤΙΣΤΗΣ

Κάλλιστα μὲν ὁ μακαρίτης Ἰσ. Σκυλίτσης ἐπλασε τὴν λέξιν ποδηλάτου, ἀτόπως δ' οἱ ἐπ' ἐσχάτων τὸ ποδηλατιστῆς κατὰ τὸ Γαλλικὸν vélocipédiste, ἐνῶ πρόχειρος ἦτο ὁ σχηματισμὸς τοῦ ποδηλάτης (ὃ διὰ τῶν ποδῶν ἐλαύνων τὸ μηχανήμα), παρ' ὃ θὰ ἐσχηματίζετο εὐκόλως καὶ ῥῆμα ποδηλατῶ ἐποδηλάτησα θὰ ποδηλατήσω πρὸς κ. κωπηλάτης (ὃ διὰ τῶν κωπῶν ἐλαύνων τὸ πλοῖον) κωπηλατῶ ἐκωπηλάτησα, ἰχθυηλάτης (ὃ κατὰ τὰ ἰχθυηλάτων) ἰχθυηλατῶ, ἰχθυηλάτιστα, θινηλάτης θινηλατῶ ἐθρινηλάτησα, ξευγηλάτης (ξευγελάτης σήμερον) ξευγολατῶ κ.τ.λ. Κατ' αὐτὰ ἄρα ὀρθῶς θὰ λέγεται ποδηλάτου ποδηλάτης ποδηλατῶ ποδηλασία ποδηλατικὸς (Σύλλογος) ποδηλατικώτατος κτλ. κτλ.

Γ. Ν. ΚΑΤΖΙΑΚΙΣ

ΕΘΝΙΚΑΙ ΥΒΡΕΙΣ

Οὐχ ἥττονος περιφρονήσεως ἤξιώσεν ὁ νεώτερος ἑλληνισμὸς τοὺς Ἑβραίους καὶ τοὺς Ἀθιγγάνους. Καὶ εἰς μὲν τῶν Ἑβραίων τὴν ἐξυβρίσιν συνετέλεσε πλὴν τῆς ἐναντίον αὐτῶν ὡς σταυρωτῶν τοῦ Χριστοῦ ἀντιπάθειαν καὶ ἡ ἐγνώσθη αὐτῶν φιλοχρηματία, ἥτις ἄλλως, εἰρήσθω καὶ τοῦτο, κατέστησεν αὐτοὺς ἀπ' αὐτῶν ἡδὴ τῶν μεσαιωνικῶν χρόνων ἀντιζήλους τῶν Ἑλλήνων ἐν τῇ ἐμπορίᾳ. Ἐκ τοιούτων λόγων ἐξεπήγασαν αἱ ἐπόμεναι περὶ Ἑβραίων παροιμίαι.

—Φωνάζει ὅταν Ἑβραῖος.

—Βρωμᾷ ὁ Βριὸς κ' ἡ τύχη του, βρωμοῦν καὶ τὰ καλά του.

—Ἀνακατόνεται ὅταν τὸν Ὀδρηῶν ἔς τὸ κουμ-μέρι.

—Ἄν ὁ Ὀδρηὸς τὴν κόττα.

—Ὀδρηὸς ὅταν φτωχύνῃ τὰ παλὰ δεφτέρια πᾶναι.

—Ὁ θεὸς νὰ σε φυλάξῃ ἀπὸ μουφλούζης Ἑβραῖο.

Οἱ δὲ Ἀθιγγανοὶ ἢ μάλλον Ἀτσιγγανοὶ, οἱ κοινῶς Γύφτοι (Αἰγύπτιοι) λεγόμενοι, ἐγενῆσαν ἀπὸ τῆς διὰ τῶν ἑλληνικῶν χωρῶν εἰσελάσεως αὐτῶν περὶ τὰ τέλη τοῦ δεκάτου τετάρτου αἰῶνος εἰς τὰς εὐρωπαϊκὰς χώρας μισητοὶ καὶ παρ' Ἑλλησιν ὡς καὶ παρὰ τοῖς λοιποῖς Εὐρωπαίοις. Ἡ παροιμιώδης αὐτῶν ἀκαθαρσία, ἡ νομαδικὴ αὐτῶν σκηνοπηγία, αἱ μαντικαὶ μαγανεῖαι τῶν περιφορῶν τούτων χαλκῶν, τὸ ἐπαίτικόν καὶ ἀρπακτικόν, τὸ κακώτρον καὶ ἐν πολλοῖς ὑποπτον τοῦ βίου αὐτῶν κατέστησαν αὐτοὺς οὐ μόνον ἐπιρόβους εἰς τοὺς Ἕλληνας, ἀλλὰ καὶ ἀξίους πολλὰς πλῆθς περιφρονήσεως, διατυπωθείσης εἰς πολλὰς παροιμίας.

—Γύφτος κρούει, Γύφτος σκούζει.

—Γύφτικο σπῖτι καίεται καὶ βιὸ λογαριάζει.

—Ἐμπα ἔς τὰ Γυφτόπουλα.

—Σ' τοὺς Γύφτους γιὰ προζύμι.

—Ὅλοι οἱ Γύφτοι μὲν γενεῖά.

Ἀλλὰ περὶ Γύφτων ὄντος τοῦ λόγου δὲν δύναμαι νὰ μὴ ὑπομνήσω τὸν ἀναγνώστην τὴν ἐν τῷ τετάρτῳ καὶ τῷ ἕκτῳ ἄσματι τοῦ Διάκου τοῦ Ἀριστοτέλους Βαλαωρίτου θαυμασίαν εἰκόνα, ἣν ἐχάραξεν ὁ ποιητής, παριστάνων τὸν Γύφτον ἐπισύροντα ἐφ' αὐτὸν τὴν κατάραν τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ. Οὐδ' εἶνε ὀλιγώτερον ποιητικὴ ἢ ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ ποιητοῦ παράστασις τοῦ βασιανισμοῦ τοῦ Κατσαντώνη ὑπὸ τῶν Γύφτων καὶ ἡ ἀληθῶς οὐαλτερσκόπτικος ἐκείνη σελὶς τῶν εἰς τὸν Διάκον Προλεγόμενων, ἐν ᾗ ὁ ποιητὴς ἐξωγράφει τὸν Γύφτον.

« Ὑπεράνω πάσης ἄλλης βασιάνου, λέγει ὁ Βαλαωρίτης, πάσης ἄλλης περιφρονήσεως, ἔθεσα πλησίον τοῦ Διακού, ὅφ' ἦς στιγμῆς συνελήφθη μέχρι τοῦ μαρτυρίου, ἀνώνυμον καὶ εἰδεχθῇ δαίμονα τὸν Γύφτον.

» Ἀδεῖται ὅτι, ἂν ποτε ἐπὶ πλοίου, ἐν

» μακρὰς καὶ ὑπερωκεανεῖς θαλασσοπο-
» ρίαις ἐνσκήψῃ ἐπιδημία, ἐκ δὲ τῶν νοσούν-
» των ὑπάρχη τις θανατηφόρος προσθε-
» βλημένος, λάβρος, ἀπαθής, ἀποτρόπαιος,
» ἐν ἀποστάσει τινὶ ὀπισθεν τῆς πρύμνης,
» ἐμφανίζεται ὁ καρχαρίας, ἀλάνθαστος
» οἰωνὸς τοῦ ἐπικειμένου πένθους, μνημα
» περιπλανώμενον, ἀδηφάγον, προσμένον
» νὰ καταβροχθίσῃ τὸ πτώμα ἅμα παρα-
» διδόμενον εἰς τὰ κύματα. Τοιοῦτος κατὰ
» τὸν μέγαν καὶ φοβερὸν διάπλουν τοῦ
» Ἑλληνισμοῦ τυγχάνει ὁ Γύφτος.

» Ὑπῆρξε τὸ ὄργανον τῆς στρεβλώ-
» σεως, ὁ βρόχος τῆς ἀγχόνης, ὁ πολυμή-
» χανος ἐφευρετὴς τῶν βασάνων ἐν ταῖς
» χερσὶ τῶν κατακτητῶν, καὶ τὸ ἔργον
» αὐτοῦ ἐξεπλήρωσεν ἐκθύμως, πιστῶς,
» ἐντρύφων καὶ ἀγαλλόμενος ὁσάκις εἰς τοὺς
» ὄνυχας αὐτοῦ παρεδίδετο τὸ σφάγιον.

» Ἄγνοῦ ἂν ἡ ἐπικατάρκτος αὐτῇ φυλῇ,
» ἀρχαία ὡς ὁ Κάιν, κατὰ τὰς πολυειδεῖς
» φάσεις τοῦ μυστηριώδους βίου της περι-
» ἡλθέ ποτε εἰς τὴν ἐξαχρείωσιν, εἰς ἣν
» ἐφθασε διοδεύουσα τὴν ἑλληνικὴν χώραν,
» προαιώνιος ἀκόλουθος τῆς καταστροφῆς
» καὶ τοῦ ὀλέθρου.

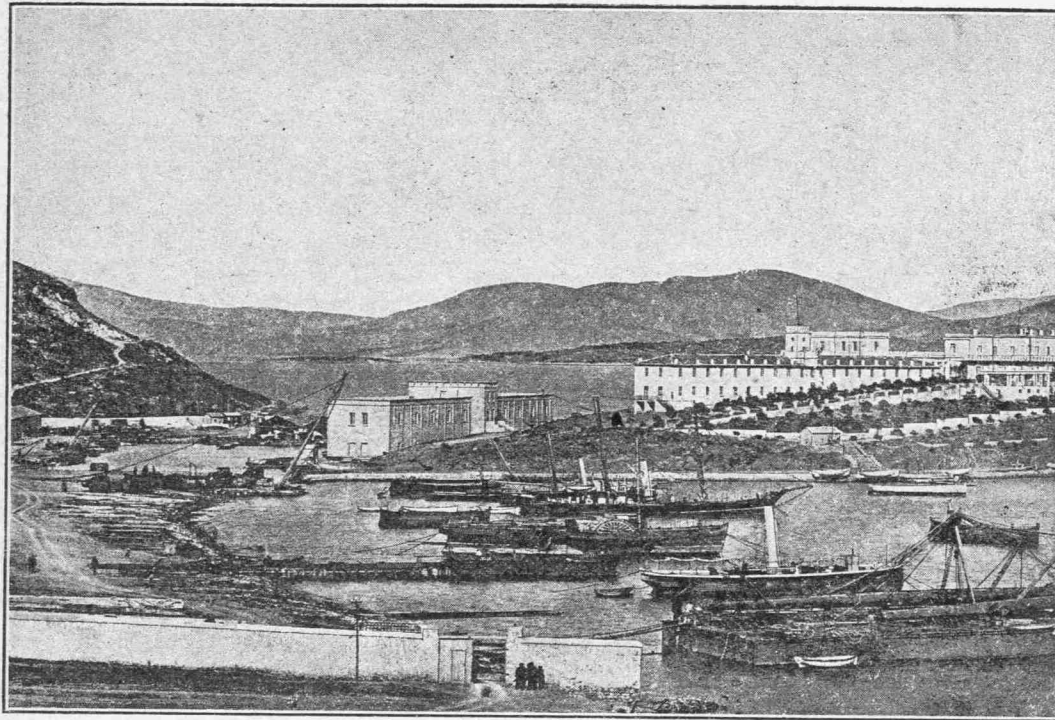
» Ὑπάρχουσιν ἔτι παρ' ἡμῖν οἱ ἀπαί-
» σιοι οὗτοι σκώληκες, ἀδιαπαύστως περι-
» πλανώμενοι, πελιδνοὶ, δυσώδεις, ὡς ἀγέ-
» λαι ἀκατονόμαστον κτηνῶν, οἰκτρά
» καταγῶγια ῥυπαρωτάτων διαδοχικῶν
» ἀσθενειῶν, φέροντες ἐπὶ τῶν ὤμων, δι-
» κην παμμεγέθους κοιλίου, τὰς ζοφεράς
» σκηνὰς τῶν καὶ σύροντες μεθ' αὐτῶν
» τὸν ἄκμονα, τὴν σφύραν, τὰς τανάγρας,
» τὴν φύσσαν ἐκ δύο ἀσκῶν συγκεκριημέ-
» νην, τοὺς ἄνθρακας, τεμάχια τινα ἀκα-
» τεργάστου σιδήρου καὶ σχεδὸν πάντοτε
» λιμώττοντας κύνας, μέλανας αἰλούρους
» ἢ ἀλυσιδέτους ἄρκτους πρὸς ἐπίδειξιν,
» ὅθεν πολλὰκις Ἀρκουδόγυφτοι προσα-
» γορεύονται.

» Μετέρχονται τὴν χειρομαντείαν καὶ
» συνθέτουσι παράδοξα φάρμακα οὐχὶ πρὸς
» θεραπείαν ἀσθενειῶν ἢ τραυμάτων, ἀλλ'
» ὅπως δι' αὐτῶν προκαλῶσιν ἐξαμβλώ-
» σεις, τεκταίνονται μαγγανείας καὶ παν-
» τὸς εἶδους ἀθεμιτογενεῖας.

» Ἀθεοὶ, ἀπάτορες, ἀκοινωνητοὶ, οὐδέ-
» ποτε μεριμνῶντες περὶ τῆς ἐπιούσης,
» ἀγνοοῦντες πόθεν ἔρχονται ἢ ποῦ πο-
» ρεῦνται, ἐν τῇ ἀποκτηνῶσει αὐτῶν ἀσε-
» βῶς ἐναγκαλιζόμενοι ἀντὶ τῆς συζύγου
» τὴν θυγατέρα ὁσάκις προσέρχονται εἰς
» τινα τῶν ἡμετέρων πόλεων συνθήκως δια-
» μένουσι σκηνῇ ἐκτὸς τοῦ περιόλου,
» ὡσανεὶ συναισθανόμενοι τὴν ἀπέχθειαν,
» ἣν ἀείποτε διεγείρει ἡ παρούσα των, ἢ
» μὴ ἀποτελμῶντες νὰ ἴδωσι κατὰ μέτω-
» τωπον τὴν κοινωνίαν ἣν ἐδοξάνισαν.

» Τοιούτου ἀνθρωπομύθρου τέρατος δὲν
» ἠθέλησα νὰ παραλείψω τὴν ἀπεικονί-
» σιν, ἐξορύττας συνάμα ἐκ τῶν πελυτίμων
» τῆς δηριώδους γλώσσης μεταλλείων τὴν
» κατὰλληλὸν κυριολεξίαν πρὸς καθιέρωσιν
» τῶν ἰδεῶν καὶ τῶν φράσεων, δι' ὧν

ΑΝΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Ὁ Ναύσταθμος

» ἤκουσα πολλάκις τὸν λαὸν νὰ χαρακτη-
» ρίξῃ καὶ νὰ περιγράψῃ ἐκεῖνα τοῦ Ἄδου
» τὰ μικρὰ ἐκθρόσματα.»¹

Ἐκ δὲ τῶν λαῶν τῆς δυτικῆς Εὐρώπης
εἰς τοὺς Γάλλους ἀναφέρεται τὸ παροιμι-
κὸν δίστιχον τῶν Θηραίων

Οἱ Φραντσέζοι ὅταν πεινοῦσι
τάρλα τάρλα τραγουδοῦσι.

Παράδοξος δὲ εἶνε ἡ παροιμία. Τόσο
καλὸ νὰ ᾄῃ ἡ ψυχὴ τοῦ ὄση ἡσυχία ἔχει
τοῦ Φράγκου τὸ καπέλλο, ἥτις ὅλως
ἀνεπαρκῶς ἡρμηνεύθη ὡς λεγόμενὴ ἐπὶ τῶν
ἐξ ὑποκρισίας κακῶς εὐχομένων.

Ἄν εἰς τὰς ἡδὴ καταλεχθείσας ὕβρεις
καὶ περιφρονητικὰς ἐκφράσεις περὶ ξένων
ἔθνων προσθέσωμεν τὸ ρούσικο μεθύσι,
ὑπομνησθῶμεν τὰ περὶ τῆς ἀρχαίας σκυθι-
κῆς πόσεως, τὸ Μπαβαρέζος, ὅπερ πλέον
ἢ ἀπαξ ἐλέχθη ἐπὶ ἐμπαιγμῶ ἐν ταῖς ἡμέ-
ραις τῆς ἀντιτσαρικής, καὶ τὸ Ἀλτζερ-
νος, ὅπερ εἶχεν ἀπεθῇ ἐν τοῖς χρόνοις τῆς
δουλείας συνώνυμον πρὸς τὸν πειρατὴν,
ἐξηγητήσαμεν, νομίζω, τὸν κατάλογον τῶν
τοιούτων παρὰ τοῖς νέοις Ἑλλήσιν ἐθνικῶν
ὕβρεων.

Ἄλλ' ὁ Ἕλλην, κενώσας τὴν φαρέ-
τραν τοῦ κατὰ τῶν ἀλλοφύλων, δὲν ἤρ-
γησε νὰ στραφῇ καὶ καθ' ἑαυτοῦ. Δὲν
θέλω νὰ ἀναφέρω τὴν παρὰ τινῶν τῶν ἐν
Ἀγγλίᾳ ἰδίως ὁμογενῶν περιφρονητικὴν
φράσιν τῶν ὀνομάτων Γραικὸς καὶ Ῥω-
μηὸς περὶ τῶν ἐν Ἑλλάδι ὁμοφύλων. Πρὸς
τί νὰ κακίζωμεν τοὺς μακρὰν τῆς πατρίδος

ζῶντας ὁμογενεῖς ἐπὶ διασυρμῶ τοῦ ὀνόμα-
τος, ὅπερ ἐπέβαλεν εἰς ἡμᾶς ὡς ἐθνικὸν ἡ
Ῥωμαιοκρατία, ἀφ' οὗ καὶ ἡμεῖς αὐτοὶ
στρέφομεν αὐτὸ καθ' ἡμῶν αὐτῶν, ὅταν
θέλωμεν νὰ δηλώσωμεν τὰς ἐθνικὰς ἡμῶν
κακίας, ἃς εἰσνεὶ νομίζομεν ἐνσαρκωμένας
εἰς τὰ ὀνόματα Ῥωμηὸς καὶ Ῥωμηοσύνη; Ἡ
δὲ λαϊκὴ σοφία διὰ τῶν παροιμιῶν αὐτῆς
εἰσνεὶ ἐπέρχεται συνεπίκουρος τῆς τοιαύτης
πρὸς τὸν Ῥωμῆον περιφρονησεως.

— Τὴν πρώτην γνῶσιν τοῦ Ῥωμηοῦ νὰ τὴν ἔχῃ
τὸ σκυλί μου καὶ τὴν ὑστερὴν ἃς τὴν ἔχῃ τὸ
παιδί μου.

— Οἱ Ῥωμηοὶ ἔχουσι τὴν γνῶσιν ἐξω ἀπὸ τὸ φέσι.
— Τοῦ Ῥωμηοῦ ἡ γνῶσις στερνά τούρχειται.

Οὐδ' ἔχομεν ταύτας μόνον τὰς περὶ τῆς
ἀγνοίας τοῦ Ῥωμηοῦ δημώδεις παροιμίας,
ἀλλὰ παροιμιώδης ἀπέβη παρ' ἡμῖν τοῖς
Ἕλλησι καὶ ἡ ἀσυμφωνία τῶν Ῥωμηῶν,
περὶ ἐν τι καὶ μόνον συμφωνούντων, καὶ
τοῦτο ἀνεξάρτητον ἀπὸ τῆς ἰδίας αὐτῶν
θελήσεως.

Μετὰ δὲ τοῦ ὅλου ἔθνους τὸν ἐμπαιγμὸν
ἡ παιγνιώδης σάτυρα τοῦ νέου Ἑλληνος
ἐπελήφθη τῶν καθ' ἑκάστας ἑλληνικῶν
πατρίδων. Πάντων δὲ τῶν ἄλλων Ἑλλή-
νων οἱ μάλιστα διασυρθέντες ὑπῆρξαν οἱ
Κρητὲς καὶ οἱ Χῖοι. Καὶ διὰ μὲν τοὺς Κρη-
τας ἐξηκολούθησεν ὁ ἀρχαῖος ὀνειδισμὸς, ὁ
ἐπὶ φιλοφροσύνῃ καὶ ἀπιστίᾳ, οὗ ἀπήχησις
εἶνε αἱ παροιμίαι

Κρητικὸ κι' ἂν κάμῃς φίλο,
κράτει πάντοτε καὶ ξύλο

Καὶ

Μᾶς ἐννοίωσαν κ' οἱ Κρητικοὶ πῶς εἶμασθε
Χανιώταις.

Οἱ δὲ Χῖοι, ἂν πιστεύσωμεν τὴν κατ'
αὐτῶν καταλαλιὰν τῆς δημώδους παροιμιο-

γραφίας, ἀπέβησαν τι χεῖρον τῶν
Ἀδελφωτῶν τῆς ἀρχαιότητος. Τίς
δὲν γνωρίζει τὴν φράσιν τὴν ἐπαθε
χιώτικη καὶ τὰς παροιμίας

— Ὅλ' οἱ Χιώτες εἰν' ἄλογοι
Παῖδες ὀλίγο παῖδες πολὺ.
— Εἶδες πράσιν' ἄλογο;
Εἶδες καὶ Χιώτῃ γνωστικό.
— Εἶδες πράσινο ποντικό;
Εἶδες καὶ Χιώτῃ γνωστικό.

Ἄλλ' ὑπάρχει τοῦλάχιστον καὶ
μία παροιμία, ἐν ᾗ ἡ νεοελληνικὴ
δυσφημία ἐμοίρασεν ἐξ ἴσου τὴν
ἀφροσύνην εἰς τοὺς Χίους καὶ τοὺς
Μανιάτας.

Εἶδες πράσιν' ἄλογο;
Εἶδες Χιώτῃ φρόνιμο.
Εἶδες γουρούνι παστρικό;
Εἶδες Μανιάτῃ γνωστικό.

Αἱ περίεργοι αὗται παροιμίαι
θὰ ἔφερον εἰς τὸν πειρασμὸν νὰ-
ρνηθῇ τις τὴν ἀλήθειαν τοῦ λο-
γίου, καθ' ὃ αἱ παροιμίαι εἶνε ἡ
δημώδης σοφία, διότι ἀπορεῖ τις
τῇ ἀληθείᾳ πῶς ὁ νεώτερος Ἕλ-
λην ἐθηκεν ὡς σκοπὸν τῆς εὐφρο-
λογίας αὐτοῦ ὡς δῆθεν ἀφρονας
ὁὗ πῶν νοσημονεστάτων ἑλληνι-
κῶν λαῶν. Καὶ ἐν τοῖτοις οἱ Χῖοι,
ὥσπερ μὴ ἀκούμενοι εἰς τὴν ὑπὸ τῶν λοιπῶν
Ἑλλήνων κακολογίαν τῆς ὅλης αὐτῶν
νήσου, ἔστρεψαν τὰ ὅπλα καθ' ἑαυτῶν,
αὐτοὶ ἐν ἀλλήλοις ὑβρίζοντες. Καὶ οἱ μὲν
Βεσσιανοὶ, οἱ κάτοικοι τοῦ χωρίου Βέσσαι,
ψέγονται ὑπὸ τῶν συνηθιστῶν ἐπὶ τῇ
ποικιλίᾳ τῶν γνωμῶν καὶ τῇ δυσχερεῖ
μετ' ἀλλήλων συνεννόησει, τοῦθ' ὅπερ δη-
λοῖ καὶ ἡ παροιμία

Δεκοχτὼ 'ν οἱ Βεσσιανοὶ
κι' ἔχουν εἴκοσι θεοῦς.

Οἱ δὲ κάτοικοι τῶν Καρδαμυλίων σκώ-
πτονται ἐπὶ τῇ περὶ τὰ ἔργα ἀνικανότητι.

Ἐκατὸ Καρδαμυλίταις
ἓνα γάδαρο φορτῶναν.

Ἄλλ' αἱ τοιαῦται παροιμίαι ἀναφέρον-
ται ἐν ἄλλαις παραλλαγαῖς καὶ εἰς ἄλλας
ἑλληνικὰς πατρίδας. Οὕτω λέγεται

Δώδεκα Καλαμιτσιώταις
δεκατέσσερες κουβέντες

καὶ Δώδεκα Μυτιληναῖοι φόρτωναν ἓνα
γάδαρο καὶ πάλιν ἐφώναζαν Ἀνάθεμα
ἐστὴν μοναξιά. Ἰδιαζόντως δὲ χιακὸν χα-
ρακτῆρα φέρουσιν αἱ παροιμίαι

— Καλὴ σπέρα Ξενοῦ
Καλῶς τὸν Διοντή.
— Ἦκουσες τὸ μουμῦ;
Ἐγὼ μού 'τανε

λεγόμενα ἐπὶ τῶν ἄνευ χάριτος καὶ μονο-
τόνως ὁμιλούντων. Ἰδοὺ δὲ ποῖα ἡ γέννη-
σις τῶν οὗο τούτων παροιμιῶν κατὰ τὴν
διήγησιν τοῦ τῶ πρώτων αὐτὰς ἐκδότος.
«Ἐν χωρίῳ τῆς Χίου Βροντάδῳ ὑπηρέτης
ἦρξτο νεανιδὸς τις. Τὴν ἐσπέραν μετὰ
τὸ πέρας τῆς ὑπηρεσίας τοῦ ἀπῆρχετο ἓνα
κλώσῃ μετὰ τῆς ἀγαπητῆς του. Πρὶν πλη-
σίαση εἰς τὴν οἰκίαν ἐπυρεβόλει· φθὰς δ'

¹ Ἡ διεύθυνσις τῆς «Εἰκονογραφημένης Ἑ-
στίας» ἡναγκάσθη ἐνταῦθα μετὰ λύπης νὰ παρα-
λείψῃ μικρὸν μέρος, δημοσιευθὲν ἐν τῇ
Καθημερινῇ Ἑστία.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἡ Μαργαρώ, ποίημα ὑπὸ Γεωργίου Βιζυηνοῦ.
Τὸ Ὀκταήμερον, ὑπὸ Γ. Ξ.
Ἀναβάτης οὐχὶ Ἀνελκυστήρ, Ποδηλάτης
οὐχὶ Ποδηλατιστής, ὑπὸ Γ. Ν. Χατζιδάκι.
Ἐθνικαὶ ὕμνοι, ὑπὸ Σπυρ. Π. Λάμπρου.
Λευκὰ τραγούδια: Ἀνοιξιάτικα, ποιήματα,
ὑπὸ Μ. Α. Μαλακασή.
Ὁ Χρυσοκάραβος, διήγημα Ἐδγάρδου Πόου
(μετ' εἰκόνων), μετάφρασις Ἐμμανουὴλ Ροῖδου.
Μικρὰ Διάφορα: Ἡ ἀφομοίωσις τῆς τροφῆς,
ὑπὸ Π. Ε. Δρακούλη.
Προκλήρυς Β' Διαγωνισμοῦ πρὸς συγγραφὴν
διηγήματος.
Χρονικά.—Ζητήματα καὶ Ἑρωτήσεις.
Ἡ Ἀλληλογραφία μας.
Ὁ Ναύσταθμος (εἰκὼν).

Εἰς τὸ προδεχέαι: Μάιος, αὐτόγραφον ποί-
ημα ὑπὸ Ἰωάννου Πολέμη.—Ὁ Νεκρὸς, διή-
γημα ὑπὸ Ν. Ἐπισκοποπούλου.—Τὸ καράβι,
ποίημα ὑπὸ Στεφάνου Μαρτζώκη κτλ.

**Αἱ ἐπιστολαὶ καὶ ἐν γένει πᾶν τὸ ἀφο-
ρῶν τὴν «Εἰκονογραφημένην Ἑστίαν»:**
Πρὸς τὸν κύριον ΓΡ. ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΝ, διευ-
θυντὴν τῆς «Εἰκονογραφημένης Ἑστίας»
Ἀθήνας.

ὑπὸ τὸ παράθυρόν της ἔρριπτε πετράδια,
καὶ ἐκείνη ἀκούουσα τὸ σύνθημα προέβαι-
νεν εἰς τὸ παράθυρον καὶ ἐγίνετο ἡ ἐπομένη
συνδιάλεξις.—Καλὴ ἴσπερα Ξενοῦ.—Κα-
λῶς τὸν Λιοντῆ.—Καλὰ ἴσαι Ξενοῦ;—
Καλὰ Λιοντῆ.—Ἦκουσες τὸ μπουμ;—
Ἦκουσά το.—Ἐγὼ μού τανε. . . Μετὰ
μακρὰν δὲ διαμονὴν ἐν σιωπῇ ἔλεγε πάλιν
—Καλὴ νύκτα Ξενοῦ.—Ὡς τὸ καλὸ Λιον-
τῆ. Καὶ ἡ Ξενοῦ εἰσέρχεται καὶ ἔκλειε τὸ
παράθυρον, ὃ δὲ Λιοντῆς ἐπέστρεφεν εἰς τὴν
ὑπηρεσίαν του, ἑτοιμὸς νὰ ἐπανέλθῃ τὴν
ἐπιούσαν πρὸς ἐπανάληψιν τοῦ αὐτοῦ δια-
λόγου».

[Ἐπεται τὸ τέλος]

ΣΠΥΡ. Π. ΛΑΜΠΡΟΣ

“ΛΕΥΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ,”

ΑΝΟΙΞΙΑΤΙΚΑ

1

Τὴ ροδισμένη αὐγούλα χαιρετίζει
Τὸ ἀηδὸν ποῦ στὰ δάση μέσα ψάλλει,
Ἡ λεμονιά ἡ πολυκαρπὴ ποῦ ἀνθίζει,
Τὸ ρόδο μὲ τ' ἀσύγκριτό του κάλλη.

Τὸ πράσινο, τὸ δλοξανθο χορτάρι
Τὸ μυρωμένο ἀφίνει ἀνασασμό του,
Χαμὸδέντρο καὶ δέντρο καὶ βλαστάρι
Σκορπάει τὸν τρυφερὸ χαιρετισμό του.

Τὸ ἀγέρι φτερουγίζει ἐρωτευμένο
Στὰ δάση, στὰ βουνά, στὰ περιγιάλια
Κ' ἐνὰ τραγοῦδι ἀφίνουν μαγεμένο
Θάλασσες καὶ στεριὲς ἀγάλια ἀγάλια.

Κ' ἐνῶ λαμπρὸ καὶ ὑπέρχρυσο προβαίνει
Τῶν ἀστεριῶν τὸ ἀστὲρ στὸν αἰθέρα,
Ξαναγεννιούνται μέσ' στὴν οἰκουμένη
Τὰ πλάσματα ὅπου χαίρουνται τὴ μέρα.

2

Ὁ Ἥλιος ροδοκόκκινος στὴ δύση
Καμαρωμένος τώρα κατεβαίνει
Λάμψη, ζωὴ καὶ ἐλπίδες νὰ χαρίσῃ
Σε τόπους μακρυνούς ξαναπηγαίνει.

Τὰ ὑστερνὰ σκορπᾷ φιλήματά του
Ἐδῶ καὶ ἐκεῖ καὶ γάνεται καὶ σθύνει
Καὶ μέσ' στὸ φλογερὸ τὸ ἀνάβλεμμά του
Ἡ θάλασσα αἱματόδρεχτη ἔχει μείνει.

Πουλᾶκια τόρα πλέον δὲν κελαιδοῦνε
Δυὸ δυὸ μέσ' στὰ δέντροκλάδα κυρμμένα,
Καὶ μόνο τὰ λουλούδια ἀνοθοβολοῦνε
Μὲ τὴ δροσιὰ τοῦ ἀπὸδραδου λουσιμένα.

Καὶ μέσα στὴν καρδιά ποῦ λαχταρίζει
Ἡ ὥρα αὐτὴ γεννᾷ μεγάλη θλίψη,
Θαρρεῖς πῶς ἡ νυχτιὰ ὅπου φτερουγίζει
Κ' ἀπ' τὴν ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου δὲ θὰ λείψῃ.

3

Μέσ' στὰ βαθειὰ μεσάνυχτα τὰ μαῦρα
Θερμὸ τὸ μισοφέγγαρο προβαίνει
Κ' ἐνῶ τὴν πύρινή του δείχνει λαῦρα,
Δροσόλουστη κοιμάται ἡ οἰκουμένη.

Δεντρόφυλλο δὲ σιέται, ἰδέε, κανένα,
Πουλᾶκι δὲν ἐλάλησεν ἀκόμα,
Τὸ ἀηδὸν μέσ' στὰ δάση τὰ παρθένα
Ἀνοίγει μόνον κάποτε τὸ στόμα.

Τὰ λουλουδάκια ὡς τόσο ἀνοθοβολοῦνε,
Γλυκὰ μεθοῦν τὸν ἥσυχον ἀγέρα
Καὶ μ' εὐωδίεσ οὐράνιες χαιρετοῦνε
Τὴ φύση τὴν πεντάμορφη μητέρα.

Ὅμως τὴν ὥρα αὐτὴ τὴ μαγεμένη,
Ποῦ ἀθῶα θαρρεῖς εἶν' ὅλα κοιμισμένα,
Παρθενικὸ ἡ ἀπειράγτο δὲ μένει
Ἀπ' ὅ, τι ζῇ καὶ αἰσθάνεται, κανένα.

Μ. Α. ΜΑΛΑΚΑΣΗΣ

Ο ΧΡΥΣΟΚΑΡΑΒΟΣ¹

Διήγημα Ἐδγάρδου Πόου.—Μετάφρ. Ε. Δ. Ροῖδου.

Ὅταν ἡ νευρικὴ ἡμῶν ἐξαψὶς κατη-
νάσθη κάπως μετὰ τὴν ἀπογραφὴν τοῦ θη-
σαυροῦ, βλέπων ὁ Λεγρὰν πόσον ἡμην
ἀνυπόμονος νὰ γνωρίσω τὴν λύσιν τοῦ αἰ-
νίγματος, ἠδόκησε νὰ μ' ἐξηγήσῃ τοῦτο
μετὰ πάσης λεπτομερείας.

—Ἐνθυμεῖσαι βεβχίως, μὲ εἶπεν, ὅτι
τὴν ἐσπέραν ὅπου ἐσχέδιασα προχειρῶς τὸν
καράβον ἐδυσχερестήθη καὶ πάλιν ἐπὶ
μυνησ σου νὰ ἰσχυρίζεσαι ὅτι δὲν ἐξω-
γράψισα καράβον, ἀλλὰ κρανίον νεκροῦ.
Κατ' ἀρχὰς ἐνόμισα ὅτι ἀστειεύσαι, ἔπειτα
ἐνθυμηθεῖς τὰς εἰς τὴν ῥάχιν τοῦ καράβου

¹ Ἰδε σελ. 156.

κηλίδας, ἐσκέφθην ὅτι δυνατόν ἦτο νὰ ἡπα-
τήθης ἐκ τῆς ὁμοιότητος αὐτῶν μὲ ὀφθαλ-
μοὺς καὶ στόμα κρανίου. Ὅπως δὲ ποτε ἡ
εἰρωνεία σου περὶ τῆς ζωγραφικῆς μου ἱκα-
νότητος μ' ἐφάνη ἀδίκος ἢ τοῦλάχιστον
ὑπερβολικὴ. Δυσχερестήθεις ἐξ αὐτῆς ἡτοι-
μαζόμεν νὰ ρίψω εἰς τὸ πῦρ τὸ χαρτίον ἡ
μᾶλλον τὴν μεμβράνην τὴν ὅποιαν μοῦ ἐπέ-
στρεψες, ὅταν τὸ βλέμμα μου ἐπεσεν ἐπὶ τοῦ
σχεδιάσματός μου καὶ πρὸς μεγίστην μου
ἐκπληξιν ἐπέσθην ὅτι πράγματι ὑπῆρχεν
ἡ εἰκὼν κρανίου ἐκεῖ ὅπου ἐνόμιζα ὅτι ἐσχέ-
διασα τὴν εἰκόνα καράβου. Ἡ ἀπορία μου
ἦτο τοσαύτη, ὥστε ἐπὶ τινὰς στιγμὰς μοῦ
ἀφῆρσε τὴν χρῆσιν τοῦ λογικοῦ. Ἄμα
συνήλθον μετέβην, ὡς ἐνθυμεῖσαι, εἰς τὴν
ἄλλην ἄκρην τοῦ θαλάμου διὰ νὰ ἐξε-
τάσω ἡσυχώτερα τὴν περγαμηνήν. Στρέ-
ψας αὐτὴν ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος παρατήρησα
ἀμέσως ἐπ' αὐτῆς τὸ σχέδιον τοῦ καράβου
τὸ ὅποιον εἶχα ζωγραφίσαι πρὸ ὀλίγου. Τὸ
παράδοξον καὶ ἀνεξήγητον ἦτο ὅτι ἐπὶ
τῆς περγαμηνῆς ἐκείνης δὲν ὑπῆρχε πρὸ
τινων στιγμῶν οὐδὲ τὸ ἐλάχιστον ἴχνος
εἰκόνος κρανίου, ἀφοῦ κάλλιστα ἐνθυμού-
μην, ὅτι πρὶν ζωγραφίσω τὸν καράβον, εἶχα
ἐξετάσει αὐτὴν καὶ ἀπὸ τὰ δύο μέρη ζη-
τῶν τὸ δυνατόν ἐννοεῖν νὰ χρησιμεύσῃ ὡς κα-
θάρωτερον. Ἄν ὑπῆρχε τότε ἐπ' αὐτῆς
ὁρατὸν σχέδιον κρανίου, ἀδύνατον ἦτο νὰ
μὴ τὸ παρατηρήσω. Ἐξ ἀπαντος λοιπὸν
ἐνυπῆρχεν εἰς τὴν αἰφνιδίαν αὐτοῦ ἐμφά-
νισιν μυστήριον τι τὸ ὅποιον δὲν ἤμην ἱκα-
νὸς κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην νὰ κατα-
νοήσω. Ἠγέρθην λοιπὸν καὶ ἐγκλείσας
μετὰ προσοχῆς τὴν περγαμηνήν εἰς τὸ χαρ-
τοφυλάκιόν μου, ἀνέβηκα πᾶσαν περὶ αὐτῆς
σκέψιν εἰς τὴν ὥραν ὅπου θὰ ἤμην μόνος.

Ἀφοῦ ἀνεχώρησες σὺ καὶ ἀπεκοιμήθῃς ὁ
Δίας, ἡσυχολήθην ἐπιμόνως εἰς μεθοδικὴν
ἐξέτασιν τοῦ ζητήματος ὑπὸ πάσας αὐτοῦ
τάς ἐπόψεις. Πρὸ παντός ἄλλου ἔπρεπε νὰ
ἐνθυμηθῶ ἀκρι-
βῶς πῶς ἔτυχε
νὰ πέσῃ εἰς τὰς
χεῖράς μου τὸ
τεμάχιον ἐκεῖνο
περγαμηνῆς. Τὸ
μέρος ὅπου εὐ-

ρομεν τὸν καράβον ἦτο πλησίον τῆς ἀκτῆς
οὐχὶ τῆς νήσου, ἀλλὰ τῆς ἀπέναντι ἡπείρου
εἰς ἐλάχιστην ἀπόστασιν ἀπὸ τῆς θαλάσσης
κατὰ τὴν παλιόροϊαν. Ὅταν τὸν συνέλαβα
μ' ἐδάγκασεν εἰς τὴν χεῖρα τὸσον ὀδυνηρῶς,
ὥστε ἠναγκάσθην νὰ τὸν ἀφίσω. Ὁ Δίας, ὁ
καθὼς πάντοτε προφυλακτικὸς, φοβούμενος
νὰ ἐγγίσῃ διὰ τῶν γυμνῶν χειρῶν τὸ ἐν-
τομον τὸ ὅποιον εἶχε πετάξει πρὸς τὸ μέ-
ρος του, ἐζήτην περὶ αὐτὸν φύλλον δένδρου
ἢ ἄλλο τι τοιοῦτο, ὅταν ἔτυχε νὰ παρα-
τηρήσωμεν τὸ τεμάχιον μεμβράνης, τὸ
ὅποιον ἐνόμισα χαρτίον, ἡμίχλωστον εἰς τὴν
ἄμμορ τῆς παραλίας πλησίον τῶν συντριμ-
μάτων λέμβου, κειμένων ἐκεῖ πρὸ πολλοῦ,
ὡς ἡδυνήθη νὰ εἰκάσω ἐκ τῆς ἐλεεινῆς
καταστάσεως τῶν σπινδῶν.